

מבעד למסות *

(שעורים בהסתכלות)

שאלתי לתומי: מדוע נפקד מקומו של בן-אב"י בנשף הסופרים? וענה לי ידידי "הכהן" בפשטות ובקצרה: לאספרו סופרים נקראו רק באי-ביתי!"

והטייטש' מלונדון הולך ומזמין את בן-אב"י לסופרו הקבוע במזרח וגם לורד קורוזן, זה הזויר החיצוני, בא בכחובים עם העורך הראשי של ה"עתון הצהוב" ע"א עניני איי ופספורטים ועוד דברי-קטנות כאלה, כנראה, שהגויים האלה אינם בקיאים ביותר ברחוב החבשים וגם לא קראו אפילו את גלויי-הדעת בעתון "ההגון" שלנו.

התראו? אני לא הכיתי כלל להזמנות כי הלא יוצא ונכנס דנני, כידוע, בכיתו של "סדרין". אמנם לפני, בימי הרפי, בדיחתי עוד בעירתי בליטא, נקראתי בשם "צ'מון'קה שגין" מפני ענותנותי היהרה, ואולם עכשיו הנני ביה סופר "הגון" בארץ וגם איסטניס גדול, ונחשב

* אסיר תודה יהיה התרום סטח לקוראים אם יכתבו לו עפ"י כהכת המערכת של "דאר היום" על כל מה שקראו או שמעו בעולמנו, חסד אישטש לו ספקים לקוראי ב. - ע 1 0 1 1 1

בין זקני המשפחה, בנשף "סוללי" דוראיתי בקיאוח גדולה בשלחן ערוך של המזנון וגם בנשף הסופרים הייתי בין המסוכים בראש השלחן, כדרכי, וכך, מ"ערב עד ערבי אני זוכה ב"רה לשני שלחנות..."

* *

מעט זכרונות, כמרומני שהשעה צריכה לכך; והזכרונות לא מעבר ישן נושן הזה, אלא חיים ורעניים הם במזווי, כי רק שנים אחדות עברו עליהם; וגם לא זכרונותי הם, כשהם לעצמם, כי אם יש להם איזה ערך-היסטורי. הימים ימי מלחמה-עולמית, ורב הסופרים שלנו בארץ היו, לא עליכם, באדמה - לא זו של ברנר - אלא פשוטו כמשמעו.

פעם אחת הזמנתי ביפו לאספת סופרים ומצאתי בין הנאספים גם את הסופרים: ש. בן ציון, ברנר, לודויפול, א. ציוני, יעקב שמיניברג, א. אלטאליה, שפרינצק, לוסבן, ברש ועוד. באספה זו נודע לי כי "המשורר" ואה בענים של סופרינו והקציב להם חקציב מיוחד - לא לשם תמיכה הלילה - אלא לשלם פשיטא דספרא בעד תרגומים ויצירות חדשות מקוריות, ועפ"י יומתו של "הכהן" הוחלט ליסד לתכלית זו, אגדת-סופרים...

פתאם התעורר אחד המסוכים בשאלה: מדוע נפקד מקומו של קרישנבסקי, אדלר, ועוד? או יקום הסופר ש. בן-ציון ויאמר בין

יתר הדברים: לא אגדת סופרים ולא אגדת סתרגמים, אנו אומרים ליסד הפעם, אלא אגדת סופרים! הירעתם, רבותי, מה זה סופר? - סופר הוא אדם שהספרות היא נשמת-חיוו ושיש לו מלאך המכה אותו ואומר לו: "כרוזב! ולא איש שכתב פעם איזה מאמר או שעסק בתרגומים ואפילו אם תרגם ספרים שלמים. יש לפעמים שאדם יכל לתרגם עשרים ספר ולא יזכה לתאר "סופר" ויש אדם שלא כתב במשך כל ימי חייו אלא דבר אחד והדבר הזה הקנה לו שם-עולם בספרות. גם דוממתי-עזר הורביץ - הוסיף ש. בן-ציון - תרגם בשבוע זה דבר יפה במחורות" - דגם לו נקרא סופר? כל אלה שהוזמנו לאספה זו, ראויים הם לאיצטלא זו מזוני ויצירותיהם הספרותיות, ואלה שאינם כאן לא הוזמנו בכונה ולכתחלה כי אינם סופרים במובנו השלם של מלה זו.

— ובמה איפא זכיתי אנכי להיות סופר, שאל מר גרובסקי, שהרי כל עבודתי בכל ימי חיי כמעט היתה במלאכת התרגום, ומה ראו על ככה להזמין גם אותי לאספה זו?

כנראה לא ידע או מר גרובסקי התמיא, כי לא זכות ספרא עבדה לו הפעם להיות מזומן לאספה של סופרים אמתיים, אלא זכות הסייפא... בינתיים נתלקו הדעות אם לקבל את היה קרישנבסקי, אדלר, ודומיהם לאגדת הסופרים או לא, ונבחרה ועדה מיוחדת משלשה סופרים: ש.

בן-ציון, י. ח. ברנר וא. ציוני כדי להכין הרצאה מפורטת ע"א הסיפר והגדרתו האמתית והנכונה של שם זה, ואם ראויים המורים הנזכרים להכנס בחוג הסופרים או לא?

ומכיון שהועדה לא יכלה, כמוכך, לבוא לידי החלטה גמורת מפני דעותיו הקבועות של מר ש. בן-ציון - נתפרדה התבילה ודבר האגדה לא יצא לפעל.

וסוף דבר היה, כי כל התקציב לתמיכת סופרים נמסר לידי א. ציוני להוציא בו את המספריה בכפרי.

אלה תולדות, אגדת הסופרים!

* *

עם כפוי-טובה הוא עם ישראל!

הכל יודעים כי כועד העיר בעירנו נמצאים אנשים ופקידים מצוינים שאך טובת הכלל לנגד עיניהם ודואנים, לפשל, להכין כועד מועד טצה לפסח בשביל אחיבי ומשתדלים "לחת ספוק לצורך דחי וכלכלי שלא יהיה טנוצל לטובת יחידים פרטים ושיחיו מחירים גורמלים קבועים ל" והנ"ז נמצאו, נרגנים" כאלה הבאים עליהם בפרונויא ובצעקות ויעשו את כל העיר כמדקחה, והכל בישביל מה? בישביל מלתא זוטרחא: ועד העיר ליהודי ירושלים משתדל להטיל מס של 6 גרוש על כל רוטל טצה, כדי לכסות את התספרי.

ולא זאר, אלא ש"גרגנים" ואל: באים

במענה ואומרים כי כשהשנים כחקינן היו טובי העיר מאספים קמחא-דפסחא ומחלקים לעניים שהם רב מנין ורב בנין של עדתנו, כדי להקל מעליהם את עול ההוצאות של פסח, ועכשיו שנסתתמו כל צנורות השפע וועד הסיוע התחיל לחלק ב"ה מכות לחי במקום תמיכה, עכשיו בא הועד, הם אומרים, לכסות את התספר על חשבון העניים?

ומה יהיה הסוף? - צועק שבני ר' מוטיל - אתם בטח מכירים אותו - העניים החרדים לדבר ה' ימכרו את כתנתם אשר לעורם כדי לאכל מצות בפסח או שיגועו ברעב, והחפשים יתירו להם לאכל חמץ ויחחיבו כרת רחמנא - ליצלו, והכל בעטיו של ועהיע המבקש לחוק את הדת ולקיים את הרבנות בירושלם.

מוטב, הוא אומר, שיטילו מסים על הסינטה, שכל הרוצז לראות בתולה רוקדת לפניו על הכמה, או לרקר, סגולל-דגם" עם בתולות עבריות, ישלם במחילה, מסים" במיטב כספו... וכדי להוכיח אותי במספרים, הוא מגיש לפני דו"ח של ועד העיר ליהודי ירושלים מודפס יפה, ומראה לפני באצבעו אותיות מהכיסוטה:

ריוח והפסד משבט עד אלול תרפ"א

הכנסות מסים	62778 ג"מ
ריוח מן המצות תר"פ	28028 *
ס"ח	90798 ג"מ

הוצאות:

משכרת פקידים ומשרד	78987 ג"מ
רהיטים	10360 *
	89347 ג"מ

עיניך הרואות, הוא אומר, כי כל המסים שאנו משלמים וכל הרוחים של המצות משמשים כדי לכלכל פקידים ומזכירים של ועהיע.

ואם מעט לך זה, הרי לפניך הדו"ח האחרון שלנו, שנחפרסם בדאר-היום גליון קניד: הלנסות: מחשבי ועד י"ג אדר בערך 500 ל"מ.

לעמט זה עלו ההוצאות כמשך הזמן הזה:

משכרת לפקידים	880 ל"מ
הוצאות צבוריות	60 *
הדפסה, משרד ועוד	60 "
בטיה	500 ל"מ

צא וחשוב, עומד ר' מוטיל ומנקר את עיני, טחמש מאות לירות שנכנסו לעד, הוצאו: 88% להוצאות פקידים ומשרדים, ורק (קרי שלשה רישים) 12% להוצאות צבוריות. פקיד ועד=העיר - והצבור בירושלם: מי קודם למי? - שאלו את, בעלי-הטובות שלנו ויגידוכם.

ועוד הם דורשים, טוען ר' מוטיל, "הכרה מצד הקהל, שהקהל יאמין בהם וימסר להם את עניניו לעשות בהם כפי הבנתם ושהקהל יקבל את מרותם ויהיה נשמע לתקנותיהם ולסדרים אשר ינהיגו".

הוא אשר אמרתי: עם כפוי-טובה הוא עם ישראל! עזמות